

PROTECȚIA PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

CHIȘINĂU, 2016

Editat cu suportul Proiectului TEMPUS TecTNet (Rețeaua de transfer tehnologic)

Actualizare – Victoria ANDRIUȚĂ

Tehnoredactare – Ludmila PATRAȘCO

© AGEPI, 2012

Adresa noastră:

Str. Andrei Doga nr. 24, bloc 1,
MD-2024, Chișinău, Republica Moldova

Tel.: (37322) 400500, 400506, 400593

Fax: (37322) 440119

E-mail: office@agepi.gov.md

[http://: www.agepi.gov.md](http://www.agepi.gov.md)

CUPRINS

SCURT ISTORIC | 5

FUNCȚIILE ȘI ATRIBUȚIILE AGENȚIEI DE STAT PENTRU PROPRIETATEA INTELECTUALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA (AGEPI) | 10

PROTECȚIA JURIDICĂ A PROPRIETĂȚII INTELECTUALE
ÎN REPUBLICA MOLDOVA | 11

PROTECȚIA INVENȚIILOR | 11

PROTECȚIA MĂRCILOR | 15

INDICAȚIILE GEOGRAFICE, DENUMIRILE DE ORIGINE ȘI SPECIALITĂȚILE TRADIȚIONALE
GARANTATE | 17

PROTECȚIA DESENELOR ȘI MODELELOR INDUSTRIALE | 20

PROTECȚIA SOIURILOR DE PLANTE | 23

PROTECȚIA TOPOGRAFIILOR CIRCUITELOR INTEGRATE | 26

PROTECȚIA DREPTULUI DE AUTOR ȘI DREPTURILOR CONEXE | 28

PROMOVAREA PROPRIETĂȚII INTELECTUALE ȘI PRESTAREA SERVICIILOR | 35

ACTIVITATEA EXPOZIȚIONALĂ | 35

SIMPOZIOANE, SEMINARE, CONFERINȚE, CONCURSURI | 36

DISEMINAREA INFORMAȚIEI | 37

PUBLICAȚIILE AGEPI | 37

WEB SITE-UL AGEPI | 38

CUPRINS

SERVICIILE DE CERCETARE/DOCUMENTARE ȘI DE CONSULTANȚĂ |39

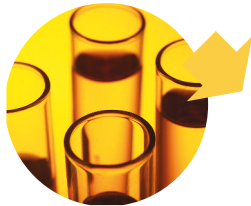
PREDIAGNOZA PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE LA INSTITUȚII
ȘI ÎNȚREPRINDERI |40

BIBLIOTECA AGEPI |41

PREGĂTIREA CADRELOR ÎN DOMENIUL PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE |42

COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ |43

CONVENȚII, ARANJAMENTE ȘI TRATATE INTERNAȚIONALE ÎN DOMENIUL PROPRIETĂȚII
INTELLECTUALE LA CARE REPUBLICA MOLDOVA ESTE PARTE |46

SCURT ISTORIC

La 8 septembrie 2017 se împlinesc 25 de ani de la instituirea Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova (AGEPI). În virtutea misiunii sale de a acorda o protecție eficientă și sigură proprietății intelectuale (PI), de a susține și impulsiona procesul inovațional și competitivitatea instituțiilor de cercetare-dezvoltare, a întreprinderilor și organizațiilor din Republica Moldova în domeniul creativității tehnico-științifice, AGEPI prestează asistență calificată tuturor solicitanților, realizând programul guvernamental de recepționare, examinare și acordare a protecției juridice obiectelor de proprietate intelectuală (OPI), atât în beneficiul autorilor și titularilor acestor elaborări, cât și al economiei naționale în ansamblu.

Crearea instituțiilor, structurilor și instrumentelor necesare unei activități eficiente de protecție a proprietății intelectuale s-a aflat în centrul atenției conducerii statului nostru chiar de la bun început. Astfel, printre primele decrete ale Președintelui Republicii Moldova se numără și cele cu privire la instituirea Agenției de Stat pentru Drepturile de Autor (ADA) din 25 noiembrie 1991 și Agenției de Stat pentru Protecția Proprietății Industriale (AGEPI) din 25 mai 1992, care au constituit piatra de temelie a sistemului național de proprietate intelectuală. În baza Codului cu privire la știință și inovare și a Hotărârii Guvernului nr. 1016 din 13 septembrie 2004, Agenția de Stat pentru Protecția Proprietății Industriale a fuzionat cu Agenția de Stat pentru Drepturile de Autor, noua instituție fiind denumită Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI).

Prin această unificare instituțională, în Republica Moldova s-au pus bazele unui sistem național de proprietate intelectuală consolidat, care cuprinde totalitatea elementelor administrativ-organizaționale, normative și de infrastructură ce asigură protecția și valorificarea obiectelor de proprietate intelectuală (OPI) la nivel național, regional și mondial. Rolul central în acest proces îi revine AGEPI, care organizează și gestionează sistemul național de protecție a proprietății intelectuale, elaborează și implementează strategia de dezvoltare a acestuia, determină direcțiile și asigură realizarea politicii Republicii Moldova în domeniul protecției proprietății intelectuale.

La etapa de constituire a sistemului național de PI (1992-1995), a fost creat nucleul de specialiști în domeniu, au fost adoptate primele acte normative, a fost constituită

instituția mandatarilor autorizați, s-a extins colaborarea bilaterală și multilaterală cu organizațiile internaționale și oficiile de brevete din străinătate etc., iar aderarea la cele mai importante convenții internaționale în domeniu a contribuit la integrarea Republicii Moldova în sistemul internațional de protecție a proprietății intelectuale.

Perioada 1996-2003 este considerată drept etapa de perfecționare și modernizare a sistemului, care se caracterizează prin implementarea legislației de proprietate intelectuală, prin punerea în funcțiune a tuturor instrumentelor juridice de protecție oferite de aceasta, printr-un salt calitativ în ceea ce privește pregătirea și perfecționarea unui număr mare de specialiști și mandatar autorizați, prin crearea primei asociații de gestiune pe principii colective a drepturilor patrimoniale de autor, printr-o colaborare fructuoasă cu OMPI și cu oficiile de PI din alte țări. La această etapă, cel mai important reper l-a constituit armonizarea legilor în domeniul PI cu normele în vigoare ale dreptului internațional, în special cu prevederile Acordului TRIPS, fapt care a contribuit la aderarea, în anul 2001, a Republicii Moldova la OMC. În această perioadă Republica Moldova a aderat la o serie de acorduri și tratate administrate de OMPI sau la cele din spațiul CSI.

Următoarele etape s-au axat pe consolidarea și popularizarea intensă a sistemului, elaborarea Strategiei de dezvoltare a sistemului național de protecție a OPI până în anul 2010, a Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale până în anul 2020. Această perioadă se caracterizează printr-o colaborare strânsă a AGEPI cu oficiile de PI din alte țări, prin multiple activități de promovare a PI, prin atestarea primilor evaluatori ai OPI, dar în special printr-o propagare masivă a cunoștințelor de PI în rândul mediilor de afaceri, instituțiilor de învățământ preuniversitar, universitar și de cercetare, organelor publice administrative, de drept, vamale etc.

Din anul 2004, odată cu adoptarea Codului cu privire la știință și inovare, a început unificarea sistemului de PI și integrarea acestuia în sistemul de cercetare și inovare, au fost puse bazele unor transformări radicale în sistemul instituțional-organizatoric, s-au extins și amplificat funcțiile AGEPI, completându-se cu acțiuni ca înregistrarea rezultatelor cercetărilor științifice, promovarea creativității, economia proprietății intelectuale, cooperarea strânsă cu instituții și organizații din sfera cercetare-dezvoltare în vederea valorificării rezultatelor științifice, a inovațiilor ș.a. În acest scop, AGEPI a depus serioase eforturi menite să stimuleze procesul de inovare, cele mai importante fiind promovarea și diseminarea informației privind invențiile brevetate și rezultatele științifice obținute

de savanții moldoveni, pasibile de utilizare efectivă în economia națională, în cadrul expozițiilor naționale și internaționale, al Clubului „Parteneriat Știință și Business”, propagarea cunoștințelor privind necesitatea, avantajele și modalitățile de protecție a OPI.

Tot la această etapă s-a desfășurat cu succes procesul de perfecționare și armonizare a cadrului normativ-legislativ din domeniul PI cu prevederile Acquis-ului comunitar și cu sarcinile trasate în Programul Național de implementare a Planului de Acțiuni RM-UE. Necesitatea ajustării normelor naționale de protecție a proprietății intelectuale la standardele europene și lichidării decalajului dintre prevederile legilor anterioare și starea de lucruri care s-a format în timp a condus la elaborarea de către AGEPI și adoptarea a 5 legi noi în domeniul proprietății industriale și a Legii privind dreptul de autor și drepturile conexe.

În procesul de coordonare a activității și de asigurare a interacțiunii dintre ministere, alte autorități administrative centrale, titularii de drepturi privind dezvoltarea și consolidarea sistemului național de PI, combaterea și prevenirea încălcărilor drepturilor de PI, lupta cu pirateria și contrafacerea, importul și comercializarea produselor contrafăcute un rol important îi revine Comisiei naționale pentru proprietatea intelectuală, create prin Hotărârea Guvernului nr. 489 din 29.03.2008. În cadrul Comisiei au fost înființate 4 grupuri de lucru, responsabile de examinarea problemelor existente în domeniile menționate și înaintarea recomandărilor în vederea soluționării lor.

Un eveniment major l-a constituit adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova a Legii nr. 114 din 3 iulie 2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, document menit să reglementeze expres principiile generale privind statutul juridic, competențele, organizarea activității oficiului național de proprietate intelectuală din Republica Moldova, examinarea pe cale extrajudiciară a litigiilor în domeniul proprietății intelectuale, precum și reprezentarea și evaluarea în domeniul vizat.

Conștientizând importanța îmbunătățirii calității serviciilor prestate, în anul 2013, AGEPI a obținut Certificatul de conformitate al Sistemului de Management al Calității implementat în cadrul AGEPI, conform standardului ISO 9001:2008, susținând cu succes auditul de supraveghere pentru evaluarea conformității SMC cerințelor standardului, realizat în 2014 și 2015 de către Organismul de Certificare a Sistemelor de Management SRAC CERT SRL din România, membru al Rețelei Internaționale de Certificare IQNet.

Brevetarea/înregistrarea OPI în cele mai prioritare domenii constituie acel motor al progresului economic, social și cultural, de care are atât de mare nevoie republica noastră. Datele statistice ne demonstrează că, în pofida dificultăților de ordin economic, comunitatea cercetătorilor, inventatorilor, autorilor și compozitorilor, artiștilor și interpreților este în continuă activitate creatoare. Din 1993 și până la 31 decembrie 2015 la AGEPI au fost depuse 140722 de cereri de protecție a obiectelor de proprietate intelectuală, inclusiv 136254 de cereri pentru obiecte de proprietate industrială și 4468 de cereri pentru obiecte protejate de dreptul de autor și drepturile conexe. Dintre acestea, 38951 de cereri au fost depuse de către solicitanții naționali și 101771 de cereri – de către solicitanții străini.

În perioada menționată, AGEPI, în numele statului, a acordat protecție pentru 120359 de OPI, inclusiv pentru 115973 de obiecte de proprietate industrială și 7386 de obiecte protejate prin drepturile de autor și conexe.

De menționat că, la 31 decembrie 2015, în Republica Moldova erau valabile 4504 brevete (inclusiv: 347 de BI, 521 de BISD și 3636 de brevete eurasiatice), 158 de brevete pentru soi de plantă (din care 20 aparțin titularilor străini), 3386 de înregistrări ale desenelor și modelelor industriale. De la începutul activității sale și până la 31 decembrie 2015, AGEPI a eliberat 27884 de certificate de înregistrare a mărcilor, la această dată fiind valabile 19526 de certificate, inclusiv 6516 certificate reînnoite. La finele anului 2015, pe teritoriul Republicii Moldova erau protejate: în baza înregistrării pe cale națională – 9 denumiri de origine, inclusiv 2 autohtone și 7 străine (5 din Republica Cehă și 2 din Federația Rusă), precum și 4 indicații geografice autohtone; în baza Aranjamentului de la Lisabona – 892 de denumiri de origine din 21 de țări membre ale acestui Aranjament; în baza Acordului de Asociere UE-RM – 3494 de indicații geografice și denumiri de origine din țările Uniunii Europene.

Datorită susținerii acordate de către AGEPI, în lume a devenit cunoscută și recunoscută o pleiadă întregă de inventatori, scriitori și artiști din Republica Moldova, în primele rânduri aflându-se cei 32 de laureați ai Medaliei de Aur OMPI „Inventator Remarcabil” și 9 laureați ai Medaliei de Aur OMPI „Pentru Creativitate”.

Realizările Republicii Moldova în domeniu se datorează în mare parte sprijinului de care a beneficiat și continuă să beneficieze țara noastră, în primul rând, din partea

Organizației Mondiale a Proprietății Intellectuale (OMPI), Oficiului European de Brevete (OEB), Oficiului UE pentru Proprietatea Intellectuală (EUIPO), Uniunii Internaționale pentru Protecția Noilor Soiuri de Plante (UPOV), oficiilor de specialitate din România (OSIM și ORDA), din Federația Rusă, Ucraina, Cehia, Elveția, China, Georgia și multe alte țări. În prezent Republica Moldova este parte la 38 de convenții, aranjamente, tratate și acorduri regionale și internaționale și colaborează pe bază de parteneriat reciproc avantajos cu o serie întreagă de oficii de specialitate din lume.

Ultimii ani au fost marcați de două evenimente de o importanță istorică pentru țara noastră: intrarea în vigoare, la 1 noiembrie 2015, a Acordului dintre Guvernul Republicii Moldova și Organizația Europeană de Brevete privind validarea brevetelor europene (Acord de validare); și intrarea în vigoare, la 1 iulie 2016, a Acordului de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora (Acord de Asociere RM – UE).

Colaborarea la nivel național ține în mare parte de realizarea acordurilor bilaterale dintre AGEPI și Academia de Științe a Moldovei, dintre AGEPI și o serie de universități, biblioteci, ministere, Camera de Comerț și Industrie, Serviciul Vamal, UIR, „Inovatorul”, CIE, „Moldexpo” S.A. etc.

Din multitudinea activităților Agenției, desfășurate în prezent, menționăm: punerea procedurilor de examinare și brevetare/înregistrare a OPI în concordanță cu prevederile noii legislații; perfecționarea și ajustarea programelor de gestionare a informației de PI, a bazelor de date pe diverse OPI; asigurarea funcționalității Serviciului electronic e-AGEPI „Depunerea online a cererilor OPI” (lansat în 2013); consolidarea sistemului de gestiune colectivă a dreptului de autor și drepturilor conexe, prestarea serviciilor de prediagnoză a PI în vederea valorificării potențialului intelectual al instituțiilor și IMM; crearea și dotarea centrelor de informare și promovare a PI din cadrul instituțiilor de învățământ superior; organizarea EIS „INFOINVENT”; organizarea activităților de promovare a PI în teritoriu; implementarea Strategiei naționale în domeniul PI până în anul 2020, consolidarea relațiilor de colaborare cu organismele internaționale și regionale, în special cu OMPI și OEB etc.

FUNCTIILE ȘI ATRIBUȚIILE AGENȚIEI DE STAT PENTRU PROPRIETATEA INTELLECTUALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

AGEPI:

- ➔ planifică din punct de vedere strategic și implementează obiectivele de dezvoltare a sistemului național de proprietate intelectuală;
- ➔ organizează și gestionează funcționarea sistemului național de proprietate intelectuală în conformitate cu legislația Republicii Moldova și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte;
- ➔ recepționează și examinează cererile pentru acordarea protecției, acordă și eliberează, în numele statului, titluri de protecție pentru obiectele de proprietate intelectuală;
- ➔ gestionează registrele naționale ale cererilor depuse și titlurilor de protecție acordate pentru invenții, soiuri de plante, mărci, desene și modele industriale, topografii ale circuitelor integrate, ale indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate, registrul de stat al obiectelor protejate de dreptul de autor și drepturile conexe, registrele naționale ale contractelor de licență, cesiune etc., registrele naționale ale mandatarilor autorizați și evaluatorilor în domeniul PI;
- ➔ administrează, stochează, dezvoltă și pune la dispoziția publicului bazele de date naționale, asigură accesul la bazele de date regionale și internaționale în domeniul proprietății intelectuale;
- ➔ elaborează, coordonează și execută programe și acorduri de colaborare cu alte țări și cu organizații internaționale în domeniul PI;
- ➔ elaborează și implementează programe de formare continuă și de perfecționare a specialiștilor în domeniul proprietății intelectuale;
- ➔ organizează cursuri de pregătire și de perfecționare a consilierilor, a mandatarilor autorizați și a evaluatorilor în domeniul proprietății intelectuale și eliberează certificate de calificare profesională;
- ➔ avizează, monitorizează și supraveghează activitatea organizațiilor de gestiune colectivă a dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe;
- ➔ exercită alte funcții/atribuții și prestează servicii aferente în domeniu în conformitate cu legislația în vigoare.

PROTECȚIA JURIDICĂ A PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

PROTECȚIA INVENȚIILOR

Legislația în vigoare în domeniul protecției invențiilor:

- Legea privind protecția invențiilor nr. 50-XVI din 07.03.2008, cu modificările și completările ulterioare (în continuare – Lege);
- Regulamentul privind procedura de depunere și examinare a cererii de brevet de invenție și de eliberare a brevetului, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 528 din 01.09.2009, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 13.08.1997 „Cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale”, cu modificările ulterioare.

BREVETUL DE INVENȚIE

Brevetul de invenție se acordă pentru orice invenție care are ca obiect un produs, un procedeu sau o metodă din orice domeniu tehnologic, cu condiția ca invenția să fie nouă, să implice o activitate inventivă și să fie susceptibilă de aplicare industrială.

Invenția poate avea ca obiect și aplicarea unui produs, unui procedeu sau a unei metode.

Drepturile asupra unei invenții sunt obținute și apărate pe teritoriul Republicii Moldova prin acordarea unui brevet de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, în condițiile prevăzute de Lege.

Conform Legii, nu se acordă brevete pentru:

- a) invențiile a căror publicare sau exploatare este contrară ordinii publice sau bunelor moravuri, inclusiv pentru cele dăunătoare sănătății și vieții oamenilor, animalelor, plantelor și care sunt de natură să aducă atingeri grave mediului, cu condiția ca această excepție să nu fie generată numai de interzicerea, printr-o dispoziție legală, a exploatării invenției;

- b) soiurile de plante și rasele de animale;
- c) procedeele esențial biologice de obținere a plantelor sau a animalelor; această dispoziție nu se aplică procedeele microbiologice și produselor obținute prin aceste procedee;
- d) invențiile având ca obiect corpul uman în diferite stadii ale formării și dezvoltării acestuia, precum și simpla descoperire a unuia dintre elementele lui, inclusiv secvența ori secvența parțială a unei gene.

În conformitate cu Legea, pe teritoriul Republicii Moldova sunt recunoscute și apărate drepturile ce decurg din brevetul european validat și brevetul eurasiatic.

În cazul unor divergențe între prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte și cele ale Legii, vor prevala prevederile tratatelor internaționale.

Întinderea protecției juridice acordate de brevet sau de cererea de brevet este determinată de conținutul revendicărilor. Descrierea și desenele sunt destinate numai explicării acestor revendicări.

Brevetul certifică prioritatea, calitatea de autor al invenției și dreptul exclusiv al titularului de brevet asupra invenției.

Invențiile sunt protejate prin următoarele titluri de protecție:

- a) brevet de invenție;
- b) brevet de invenție de scurtă durată;
- c) certificat complementar de protecție;
- d) brevet euroasiatic;
- e) brevet european validat.

Dreptul exclusiv conferă titularului dreptul de exploatare a invenției, dacă exploatarea nu lezează drepturile altor titulari de brevet, dreptul de a dispune de invenție și dreptul de a interzice terților folosirea invenției protejate fără autorizația titularului de brevet.

Conform principiului teritorialității, drepturile care decurg din brevetul de invenție eliberat de AGEPI se extind numai pe teritoriul Republicii Moldova.

Brevetarea în străinătate a invențiilor create în Republica Moldova se efectuează în conformitate cu Tratatul de Cooperare în domeniul Brevetelor (PCT) prin depunerea cererii internaționale la AGEPI, la oficiile regionale, de exemplu, la Oficiul European de Brevete (OEB) sau la Oficiul Eurasiatic de Brevete (OEAB), sau direct la oficiile de brevete din străinătate.

DURATA DE VALABILITATE A BREVETULUI

Durata de valabilitate a brevetului de invenție este de 20 de ani, termenul începând să curgă de la data constituirii depozitului național reglementar la AGEPI.

Pentru menținerea în vigoare a brevetului se plătesc taxe anuale în conformitate cu Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 13.08.1997 „Cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale”, cu modificările ulterioare.

Taxa de menținere în vigoare a brevetului se achită după publicarea mențiunii privind hotărârea de acordare a brevetului și se consideră efectiv achitată dacă s-a efectuat în termenul stabilit.

Taxele de menținere în vigoare a brevetului de invenție și a certificatului complementar de protecție se achită pentru fiecare an calculat de la data de depozit a cererii de brevet și pentru fiecare an de valabilitate a certificatului.

În cazul în care taxa de menținere în vigoare a brevetului nu a fost achitată în termenul stabilit, ea poate fi plătită într-un termen de 6 luni de la data expirării termenului prescris pentru plată, cu condiția achitării unei taxe suplimentare.

Titularul brevetului de invenție pentru un produs farmaceutic, care a obținut autorizația de comercializare a acestuia, beneficiază de un termen complementar de protecție a invenției, echivalent cu termenul care s-a scurs de la data depunerii cererii de brevet până la data autorizării acestei comercializări, dar care nu va depăși 5 ani.

Eliberarea brevetului de invenție este supusă taxei stabilite pentru eliberarea și menținerea lui în vigoare, care se calculează de la data depunerii cererii.

Brevetul de invenție eliberat poate fi anulat, prin depunerea cererii de anulare, pe toată durata de valabilitate a brevetului de către orice persoană interesată.

BREVETUL DE INVENȚIE DE SCURTĂ DURATĂ

Brevetul de invenție de scurtă durată se acordă pentru orice invenție care este nouă, implică o activitate inventivă și este susceptibilă de aplicare industrială.

Se consideră că o invenție care face obiectul unui brevet de scurtă durată implică o activitate inventivă, dacă aceasta nu rezultă în mod direct din stadiul tehnicii și prezintă un avantaj tehnic sau practic.

În completarea excepțiilor de la brevetabilitate, aplicate brevetelor de invenție, nu se acordă brevete de invenție de scurtă durată pentru invențiile care se referă la:

- a) un material biologic;
- b) substanțe chimice sau farmaceutice și procedee de obținere a acestora.

Perioada de valabilitate a unui brevet de invenție de scurtă durată este de 6 ani începând cu data de depozit a cererii de brevet de invenție de scurtă durată. Titularul de brevet poate prezenta la AGEPI o cerere de prelungire a termenului de valabilitate a brevetului de scurtă durată pentru o perioadă de cel mult 4 ani, cu condiția că acesta va solicita la AGEPI efectuarea unei cercetări documentare referitoare la invenția care face obiectul brevetului și va achita taxa respectivă de prelungire, dar nu mai devreme de un an și nu mai târziu de 6 luni înainte de expirarea termenului de valabilitate a brevetului de scurtă durată.

PROTECȚIA MĂRCILOR

Legislația în vigoare în domeniul protecției mărcilor:

- Legea privind protecția mărcilor nr. 38-XVI din 29.02.2008, cu modificările și completările ulterioare (în continuare – Lege);
- Regulamentul privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a mărcilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 488 din 13.08.2009, cu modificările și completările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 852 din 16.08.2001 cu privire la modul de folosire a mărcilor – proprietate a statului;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1080 din 08.10.2001 cu privire la aprobarea Listei mărcilor – proprietate a statului;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1425 din 02.12.2003 privind modul și condițiile de acordare a permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului în marca de produs și/sau serviciu, precum și în desenul sau modelul industrial;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 13.08.1997 „Cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale”, cu modificările ulterioare.

Marca constituie orice semn (vizual, sonor, olfactiv, tactil) care servește la individualizarea și deosebirea produselor și/sau serviciilor unei persoane fizice sau juridice de cele ale altor persoane fizice sau juridice.

Drepturile asupra mărcilor sunt reglementate pe teritoriul Republicii Moldova prin Lege.

Drepturile asupra mărcii sunt dobândite și protejate pe teritoriul Republicii Moldova prin:

- a) înregistrare în condițiile Legii;
- b) înregistrare internațională conform Aranjamentului de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor din 14 aprilie 1891 (în continuare - Aranjamentul

de la Madrid) sau conform Protocolului referitor la Aranjamentul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor din 27 iunie 1989 (în continuare - Protocolul referitor la Aranjamentul de la Madrid);

c) recunoașterea mărcii ca fiind notorie.

Pot constitui mărci orice semne susceptibile de reprezentare grafică: cuvinte (inclusiv nume de persoane), litere, cifre, desene, culori, combinații de culori, elemente figurative, forme tridimensionale, în special forma produsului sau a ambalajului acestuia, holograme, semne de poziționare, sonore, olfactive, tactile, precum și orice combinații de astfel de semne, cu condiția ca aceste semne să poată servi la deosebirea produselor și/sau serviciilor unei persoane fizice sau juridice de cele ale altor persoane fizice sau juridice.

Marca poate fi înregistrată dacă posedă distinctivitate, dar aceasta nu înseamnă că semnele trebuie să fie neapărat originale sau noi în sine. Un semn este considerat distinctiv dacă nu este uzual, necesar sau generic și nu are un caracter descriptiv al naturii, calităților sau destinației produsului/serviciului.

Poate fi înregistrată marca executată în alb-negru sau în culori.

În funcție de titularul sau posesorul drepturilor asupra mărcii, mărcile pot fi:

- individuale - care aparțin unei persoane fizice și/sau juridice;
- colective - care sunt destinate deosebirii produselor fabricate și comercializate sau serviciilor prestate de membrii unei uniuni, asociații economice sau ai altui tip de asociații de cele aparținând altor persoane fizice sau juridice.

Pentru a certifica anumite caracteristici ale produselor și serviciilor, în special calitatea, materialele folosite, modul de fabricare, tehnologiile aplicate, se utilizează marca de conformitate (de certificare).

Marca de conformitate este aplicată sau emisă pe baza unui sistem de certificare, indicând că produsul, procesul sau serviciul în cauză corespunde unui standard sau act normativ specific.

Doar persoanele juridice abilitate legal au dreptul să solicite înregistrarea mărcilor de certificare, să permită folosirea acestui semn oricărei persoane fizice sau juridice

care desfășoară o activitate economică sau comercială, cu condiția asigurării calității și celorlalte particularități prevăzute de această marcă.

Înregistrarea mărcii produce efecte pentru o perioadă de 10 ani și poate fi reînnoită, la cererea titularului, pe un termen de 10 ani ori de câte ori este necesar.

Marca înregistrată la AGEPI este valabilă numai pe teritoriul Republicii Moldova.

Orice persoană fizică sau juridică din Republica Moldova este în drept să-și înregistreze mărcile în străinătate.

Cererea de înregistrare a mărcii în străinătate, conform Aranjamentului de la Madrid sau Protocolului referitor la acest Aranjament, se depune prin intermediul AGEPI.

Cheltuielile ce țin de înregistrarea mărcii în străinătate sunt suportate de solicitant sau de orice altă persoană fizică sau juridică, de comun acord cu solicitantul.

Marca reprezintă unul din principalele elemente ale strategiei oricărei firme, având rolul de a face distincție între produsele și serviciile unei firme și cele ale concurenților, fiind un mijloc de a atrage și păstra clientela.

INDICAȚIILE GEOGRAFICE, DENUMIRILE DE ORIGINE ȘI SPECIALITĂȚILE TRADIȚIONALE GARANTATE

Legislația în vigoare în domeniul protecției indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate:

➤ Legea privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate nr. 66-XVI din 27.03.2008, cu modificările și completările ulterioare (în continuare – Lege);

➤ Legea pentru aprobarea simbolurilor naționale asociate indicațiilor geografice protejate, denumirilor de origine protejate și specialităților tradiționale garantate nr. 101 din 12.06.2014;

➤ Regulamentul privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a indicațiilor geografice, a denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate,

aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 610 din 05.07.2010, cu modificările și completările ulterioare;

➤ Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 644 din 19.07.2010 cu privire la desemnarea autorităților competente abilitate cu atribuții și responsabilități referitoare la produsele cu denumiri de origine și indicații geografice și la specialitățile tradiționale garantate și a autorităților competente responsabile de controalele oficiale privind conformitatea acestor produse;

➤ Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 13.08.1997 „Cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale”, cu modificările ulterioare.

Protecția juridică a indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate se asigură pe teritoriul Republicii Moldova în temeiul înregistrării lor la AGEPI, în modul stabilit de Lege sau în baza tratatelor internaționale, inclusiv a acordurilor bilaterale la care Republica Moldova este parte.

În calitate de denumire de origine poate fi protejată denumirea geografică a unei regiuni sau localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări care servește la desemnarea unui produs:

- a) originar din această regiune sau localitate, din acest loc determinat sau din această țară;
- b) a cărui calitate sau caracteristici sunt, în mod esențial sau exclusiv, datorate mediului geografic, cuprinzând factorii naturali și cei umani;
- c) ale cărui etape de producție se desfășoară, toate, în aria geografică delimitată.

În calitate de indicație geografică poate fi protejată denumirea unei regiuni sau localități, a unui loc determinat sau, în cazuri excepționale, a unei țări, care servește la desemnarea unui produs:

- a) originar din această regiune sau localitate, din acest loc determinat sau din această țară; și
- b) care posedă o calitate specifică, reputație sau alte caracteristici ce pot fi atribuite acestei origini geografice; și
- c) cel puțin una dintre ale cărui etape de producție se desfășoară în aria geografică delimitată.

Sunt, de asemenea, considerate denumiri de origine sau indicații geografice denumirile geografice sau negeografice tradiționale ce desemnează un produs care îndeplinește condițiile prevăzute pentru denumirea de origine sau indicația geografică.

Sunt excluse de la protecție și nu pot fi înregistrate în calitate de denumiri de origine și indicații geografice denumirile devenite generice. Prin denumire devenită generică se înțelege denumirea unui produs care, chiar dacă conține o indicație a locului sau a regiunii unde acest produs a fost inițial fabricat sau comercializat ori constituie o derivată a unei asemenea indicații, și-a pierdut sensul său primar și a devenit în Republica Moldova denumirea comună a unui produs ori indică specia, calitatea, categoria sau orice altă proprietate sau caracteristică a acestuia.

Doar un grup este în drept să depună o cerere de înregistrare a unei denumiri de origine, a unei indicații geografice sau a unei specialități tradiționale garantate. În sensul Legii, prin „grup” se înțelege orice asociere, indiferent de forma sa juridică, alcătuită în principal din producători sau prelucrători ai produselor specificate în cerere.

Dreptul de utilizare a unei denumiri de origine protejate va aparține în comun persoanelor care produc, prelucrează și prepară produsele respective în aria geografică corespunzătoare, cu respectarea prevederilor caietului de sarcini.

Dreptul de utilizare a denumirii de origine protejate sau a indicației geografice protejate se dobândește și se menține doar pentru perioada în care se respectă condițiile prevăzute în caietul de sarcini pentru produsul respectiv.

PROTECȚIA SPECIALITĂȚILOR TRADIȚIONALE GARANTATE

În calitate de specialitate tradițională garantată poate fi protejat un produs agricol sau alimentar care:

- a) este obținut din materie primă tradițională; sau
- b) se caracterizează printr-o compoziție tradițională; sau
- c) se caracterizează printr-un mod de producere și/sau de prelucrare ce corespunde unui tip tradițional de producere și/sau de prelucrare.

Caracteristica sau ansamblul de caracteristici care determină specificitatea produsului trebuie să fie legate de proprietățile intrinseci ale acestuia, cum sunt proprietățile

sale fizice, chimice, microbiologice sau organoleptice, de metoda de producție sau de condițiile specifice care prevalează pe durata producerii. Aspectul exterior al unui produs agricol sau alimentar nu este considerat a fi o caracteristică a specificității acestuia.

Specificitatea produsului nu poate să se limiteze nici la o compoziție calitativă sau cantitativă, nici la un mod de producție prevăzut de legislație, nici la normele stabilite de organismele de standardizare ori stabilite arbitrar. În același timp, această prevedere nu se aplică în cazul când prevederile legislației sau normele menționate au fost stabilite în scopul definirii specificității unui produs.

Pentru a fi înregistrată, denumirea specialității tradiționale garantate trebuie:

- a) să fi fost utilizată în mod tradițional pentru a desemna produsul specific; sau
- b) să indice caracterul tradițional sau caracterul specific al produsului.

O denumire specifică în sine trebuie să fie tradițională și conformă cu dispozițiile legislației naționale sau consacrată cutumiar.

Denumirea unei specialități tradiționale garantate poate conține un termen geografic fără a prejudicia dreptul de utilizare al unei denumiri de origine protejate sau al unei indicații geografice protejate, dreptul asupra unei mărci sau alte drepturi de proprietate intelectuală.

Denumirea unui soi de plantă sau a unei rase de animale poate fi utilizată în denumirea unei specialități tradiționale garantate cu condiția să nu inducă în eroare consumatorul în privința naturii produsului.

PROTECȚIA DESENELOR ȘI MODELELOR INDUSTRIALE

Legislația în vigoare în domeniul protecției desenelor și modelelor industriale:

- ➡ Legea privind protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161-XVI din 12.07.2007, cu modificările și completările ulterioare (în continuare – Lege);
- ➡ Regulamentul privind procedura de depunere, examinare și înregistrare a desenelor și modelelor industriale, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1496 din 29.12.2008, cu modificările și completările ulterioare;

➤ Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1425 din 02.12.2003 privind modul și condițiile de acordare a permisiunii de folosire a denumirii oficiale sau istorice a statului în marca de produs și/sau serviciu, precum și în desenul sau modelul industrial;

➤ Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 13.08.1997 „Cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale”, cu modificările ulterioare.

Protecția juridică a desenelor și modelelor industriale întrunește aspectele referitoare la existența, dobândirea, aria de aplicare, menținerea în vigoare a drepturilor, mijloacele de respectare a acestora, precum și la exercitarea drepturilor dobândite.

Pe teritoriul Republicii Moldova sunt recunoscute și protejate:

a) desenele și modelele industriale înregistrate și confirmate prin certificatul de înregistrare a desenului sau modelului industrial (denumit în continuare certificat de înregistrare) în condițiile Legii pe baza cererii de înregistrare depuse la AGEPI;

b) desenele sau modelele industriale internaționale înregistrate conform Aranjamentului de la Haga privind înregistrarea internațională a desenelor și modelelor industriale, adoptat la 06.11.1925 (în continuare - Aranjamentul de la Haga) pe baza cererii de înregistrare depuse la OMPI direct sau prin intermediul AGEPI în condițiile Legii;

c) desenele și modelele industriale neînregistrate, în cazul în care au fost făcute publice în conformitate cu Legea, fără depunerea cererii de înregistrare.

Desenele și modelele industriale protejate prin Lege beneficiază și de protecția acordată aceleiași persoane sau, cu consimțământul ei, unei alte persoane în conformitate cu legislația privind dreptul de autor, cu începere de la data la care acestea au fost create sau fixate sub orice formă.

Recunoașterea drepturilor prevăzute de Lege nu prejudiciază și nu exclude protecția acordată aceleiași persoane sau, cu consimțământul ei, unei alte persoane prin alte dispoziții legale privind proprietatea intelectuală, în special cele referitoare la mărci, indicații geografice, brevete de invenție, caractere tipografice, topografii ale circuitelor integrate și concurența neloială.

Poate fi protejat în calitate de desen sau model industrial aspectul exterior al unui produs sau al unei părți a acestuia, rezultat în special din caracteristicile liniilor,

conturilor, culorilor, formei, texturii și/sau ale materialelor, și/sau ale ornamentației produsului în sine.

Obiectul protecției poate fi bidimensional (desen industrial) sau tridimensional (model industrial), precum și o combinație a acestora.

Se asigură protecție pentru desenul sau modelul industrial numai dacă acesta este nou și are un caracter individual.

Dreptul asupra desenului sau modelului industrial aparține autorului (autorilor) și/sau succesorului său (succesorilor lor) în drepturi.

În cazul în care mai mulți autori au creat, independent unul de altul, desene sau modele industriale identice, dreptul asupra desenului sau modelului industrial înregistrat aparține persoanei a cărei cerere are cea mai veche dată de depozit sau cea mai veche dată de prioritate, dacă este invocată prioritatea.

Dreptul asupra desenului sau modelului industrial, creat de salariat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau executând o sarcină concretă, aparține patronului, dacă contractul încheiat între ei nu prevede altceva.

Drepturile asupra desenului sau modelului industrial sunt o proprietate, care poate fi vândută, cumpărată sau licențiată. Astfel, drepturile care decurg din cerere și din certificatul de înregistrare pot fi transmise integral sau parțial.

Desenul sau modelul industrial înregistrat conferă titularului (persoana pe al cărei nume este înregistrat desenul sau modelul industrial) dreptul exclusiv de a-l utiliza și de a interzice oricărui terț utilizarea acestuia fără acordul titularului. Prin utilizare se înțelege, în special, fabricarea, includerea într-o ofertă, introducerea pe piață, importul, exportul sau utilizarea propriu-zisă a unui produs în care a fost integrat ori căruia i s-a aplicat desenul sau modelul industrial în cauză, precum și depozitarea produsului respectiv în scopurile menționate anterior.

Durata de valabilitate a unui certificat de înregistrare a desenului sau modelului industrial pe teritoriul Republicii Moldova este de 5 ani, termenul începând să curgă de la data de depozit la AGEPI. Termenul de valabilitate al certificatului poate fi reînnoit pe patru perioade succesive de câte 5 ani.

PROTECȚIA SOIURILOR DE PLANTE

Legislația în vigoare în domeniul protecției soiurilor de plante:

➤ Legea privind protecția soiurilor de plante nr. 39-XVI din 29.02.2008, cu modificările și completările ulterioare (în continuare – Lege);

➤ Regulamentul privind procedurile de depunere și examinare a cererii, de acordare și de menținere în vigoare a brevetului pentru soi de plantă, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 295 din 16.04.2009, cu modificările și completările ulterioare;

➤ Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 13.08.1997 „Cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale”, cu modificările ulterioare.

Drepturile asupra unui soi sunt obținute și protejate pe teritoriul Republicii Moldova prin acordarea unui brevet pentru soi de plantă (în continuare – brevet) de către AGEPI în conformitate cu Legea și actele normative subordonate Legii, precum și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Întinderea protecției juridice prin brevet este determinată de ansamblul caracterelor esențiale ale soiului, expuse în descrierea oficială a acestuia.

Organele care realizează politica statului în domeniul protecției juridice a soiurilor sunt: Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală și Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (în continuare – Comisia de Stat). Politica statului privind utilizarea soiurilor noi în procesul de producere este realizată de către Comisia de stat.

AGEPI recepționează cererile de brevet pentru soi de plantă, efectuează examinarea și publicarea lor oficială, eliberează brevetele pentru soiuri, deține și administrează Colecția națională de brevete pentru soiuri de plante și ține Registrul Național al cererilor și cel al brevetelor pentru soiurile de plante.

Comisia de Stat este organul care efectuează testarea noilor soiuri în vederea aprecierii conformității lor cu condițiile de brevetabilitate prevăzute de Lege. Comisia de Stat ține Catalogul soiurilor de plante.

În sensul Legii, soiul reprezintă un grup de plante aparținând unui singur taxon botanic de cel mai jos rang cunoscut care, indiferent dacă corespunde sau nu condițiilor de acordare a protecției prin brevet, poate fi:

— definit prin expresia caracterelor ce rezultă dintr-un anumit genotip sau dintr-o anumită combinație de genotipuri; expresia caracterelor materialului soiului de același tip poate fi variabilă sau invariabilă, gradul de variabilitate fiind determinat de genotip sau de combinația de genotipuri;

— distinct față de orice alt grup de plante prin expresia a cel puțin unuia dintre caractere;

— considerat ca o entitate, având în vedere proprietatea sa de a fi reprodus fără vreo modificare.

Categoriile soiului sunt: clona, linia și hibridul.

Materialul soiului sunt: semințe, plante întregi sau părți de plante capabile să reproducă plante întregi.

Brevetul pentru soi de plantă certifică prioritatea soiului, paternitatea amelioratorului și dreptul exclusiv al titularului de brevet de a utiliza soiul.

Soiul este brevetabil numai în cazul în care îndeplinește condițiile de nouitate, distinctivitate, uniformitate și stabilitate. Acesta trebuie să poarte o denumire care va conține denumirea lui generică și va face posibilă identificarea sa.

Notorietatea soiului poate fi stabilită pe baza utilizării acestuia, existenței sale în registrele oficiale sau într-o colecție informativă de soiuri, precum și pe baza descrierii lui detaliate în una din publicații sau în cererea de brevet, cu condiția că în urma depunerii acestei cereri a fost eliberat un brevet.

Persoana, prin munca de creație a căreia a fost creat sau descoperit și dezvoltat un soi este considerată drept ameliorator.

Dacă soiul a fost creat sau descoperit și dezvoltat în comun de doi sau mai mulți amelioratori, dreptul la brevet aparține în comun acestora sau succesorilor lor în drepturi. Modul de exercitare a drepturilor asupra unui astfel de soi se stabilește printr-un contract

scris, încheiat între amelioratori. Această dispoziție se aplică, de asemenea, în cazul în care unul sau mai mulți amelioratori au descoperit soiul, iar alți amelioratori l-au dezvoltat.

Dreptul la brevet pentru un soi creat sau descoperit și dezvoltat de către ameliorator în exercitarea atribuțiilor de serviciu, în executarea unui contract de muncă sau a unui contract de cercetare aparține angajatorului, în cazul în care contractul dintre ameliorator și angajator nu prevede altfel, amelioratorul având dreptul la o remunerație echitabilă, stabilită prin contract.

Titularul brevetului pentru soi de plantă are dreptul exclusiv asupra brevetului și asupra soiului de plantă protejat prin brevet, inclusiv dreptul de a exploata soiul, de a dispune de brevet și de soiul protejat și de a interzice terților să efectueze fără autorizația sa producerea sau reproducerea materialului soiului, condiționarea lui în scopul înmulțirii, vânzarea, importul și exportul, stocarea în aceste scopuri pe întregul termen de valabilitate al brevetului pentru soi.

Brevetul pentru soi de plantă eliberat de AGEPI este valabil numai pe teritoriul Republicii Moldova. Durata de valabilitate a brevetului este de:

- 30 de ani – pentru soiuri de arbori, viță-de-vie și cartof;
- 25 de ani – pentru soiuri de plante de alte specii, începând de la data publicării în BOPI a mențiunii privind acordarea brevetului.

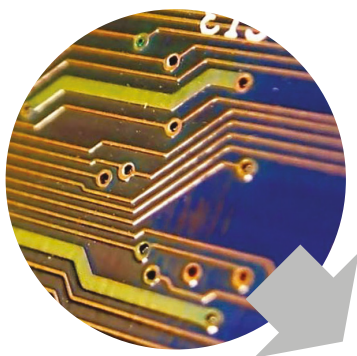
La solicitarea titularului de brevet, durata de valabilitate a brevetului pentru soi de plantă poate fi prelungită cu 5 ani.

Titularul de brevet este obligat să mențină caracterele și proprietățile soiului, indicate în descrierea lui la data acordării brevetului, pe toată perioada de valabilitate a brevetului.

Persoanele fizice și juridice din Republica Moldova au dreptul să aleagă liber statul în care doresc să depună o cerere de brevet pentru soi de plantă.

Solicitantul care a depus cererea inițială într-un stat străin va prezenta informația referitoare la testările efectuate în conformitate cu cerințele de protecție a soiului în acest stat.

Cheltuielile legate de protecția noului soi în străinătate sunt suportate de către solicitant.

PROTECȚIA TOPOGRAFIILOR CIRCUITELOR INTEGRATE

Legislația în vigoare în domeniul protecției topografiilor circuitelor integrate:

- Legea privind protecția topografiilor circuitelor integrate nr. 655-XIV din 29.10.1999, cu modificările ulterioare (în continuare – Lege);
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 774 din 13.08.1997 „Cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale”, cu modificările ulterioare.

Dreptul asupra topografiei este recunoscut și protejat pe teritoriul Republicii Moldova prin înregistrarea acestuia la AGEPI.

Circuitul integrat este un produs, sub forma sa finală sau sub o formă intermediară, destinat să îndeplinească o funcție electronică, iar elementele sale, dintre care cel puțin unul este activ, și interconexiunile, în totalitate sau parțial, fac parte integrantă din corpul sau suprafața unei piese materiale.

Topografia (schemă de configurație) unui circuit integrat este dispunerea tridimensională, oricare ar fi expresia ei, a unor elemente, dintre care cel puțin unul este activ, și a tuturor interconexiunilor circuitului integrat sau a unei părți din ele sau o astfel de dispunere tridimensională pregătită pentru un circuit integrat ce urmează să fie fabricat.

Sunt protejate prin Lege topografiile originale, adică cele create ca rezultat al efortului intelectual al creatorilor, dacă în momentul creării acestora nu sunt cunoscute creatorilor de topografii și fabricanților de circuite integrate.

AGEPI înregistrează topografia dacă cererea a fost depusă pe parcursul a 2 ani de la data primei sale exploatare comerciale (în țară sau în străinătate) sau în cazul în care aceasta nu a fost exploatată comercial – până la expirarea a 15 ani de la data creării ei.

Cererea de înregistrare poate avea ca obiect o singură topografie.

De protecția unei topografii pot beneficia persoanele fizice și juridice rezidente în Republica Moldova.

Persoanele fizice și juridice nerezidente în țara noastră beneficiază de drepturile oferite de Lege în condițiile prevăzute de convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte, iar în lipsa acestora - pe bază de reciprocitate.

Dreptul la protecția unei topografii aparține creatorului ei sau succesorului în drepturi al acestuia. În cazul în care există mai mulți creatori, dreptul la protecția topografiei aparține acestora în comun, dacă contractul încheiat între ei nu prevede altceva.

În cazul în care topografia a fost creată de un salariat în cadrul obligațiilor de serviciu, dreptul la protecția topografiei aparține sau creatorului, sau unității, conform contractului încheiat între creator și unitate.

Titularul topografiei înregistrate are dreptul exclusiv de a o exploata (reproducerea, exportul, importul, oferirea spre vânzare, vânzarea sau distribuirea prin orice modalitate în scopuri comerciale), precum și dreptul de a permite sau interzice altor persoane exploatarea respectivei topografii, a circuitului integrat în care aceasta este încorporată sau a unui articol care încorporează un astfel de circuit integrat.

O topografie este considerată obiect de comercializare dacă este exploatată în scopuri comerciale ordinare, separat sau încorporată într-un circuit integrat.

Dreptul titularului nu se extinde asupra proiectelor, procedeelelor și mijloacelor tehnologice utilizate pentru realizarea topografiei înregistrate sau a circuitului integrat, nici asupra informațiilor stocate în circuitul integrat.

Topografia înregistrată la AGEPI este protejată numai pe teritoriul Republicii Moldova în decurs de 10 ani.

Termenul de valabilitate al certificatului de înregistrare a topografiei se calculează de la data depozitului național reglementar sau de la data primei exploatare comerciale a topografiei, care a avut loc în oricare loc din lume, dacă aceasta precedă data depozitului național reglementar.

PROTECȚIA DREPTULUI DE AUTOR ȘI DREPTURILOR CONEXE

Legislația în vigoare privind dreptul de autor și drepturile conexe:

- Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe nr. 139 din 02.07.2010, cu modificările și completările ulterioare (în continuare – Lege);
- Legea privind difuzarea exemplarelor de opere și fonograme nr. 1459-XV din 14.11.2002, cu modificările ulterioare;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 89 din 10.02.2012 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la înregistrarea obiectelor dreptului de autor și drepturilor conexe (în continuare – Regulament);
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 641 din 12.07.2001 cu privire la tarifele minime ale remunerației de autor;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 744 din 20.06.2003 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de producere, eliberare și aplicare a marcajelor de control pe exemplarele de opere și fonograme și a Regulamentului cu privire la modul de înregistrare în Registrul de stat al titularilor marcajelor de control;
- Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 744 din 13.08.1997 „Cu privire la nomenclatorul serviciilor cu semnificație juridică în domeniul protecției obiectelor proprietății intelectuale”, cu modificările ulterioare.

DREPTUL DE AUTOR

În conformitate cu Legea, de protecție beneficiază toate operele exprimate într-o anumită formă obiectivă din domeniul literar, artistic și științific, indiferent de faptul dacă acestea au fost sau nu aduse la cunoștința publicului.

Dreptul de autor nu depinde de dreptul de proprietate asupra obiectului material în care și-a găsit expresie opera respectivă. Procurarea unui asemenea obiect nu conferă proprietarului acestuia nici unul din drepturile autorului.

Protecția dreptului de autor se extinde asupra formei de exprimare, dar nu și asupra ideilor, teoriilor, descoperirilor științifice, procedeele, metodelor de funcționare sau asupra conceptelor matematice ca atare și nici asupra invențiilor cuprinse într-o operă, oricare ar fi modul de preluare, explicare sau de exprimare.

Autorul este persoana fizică prin a cărei activitate creatoare a fost creată opera sau, în absența unei probe contrare, persoana fizică sub al cărei nume opera este publicată pentru prima dată. Nu se consideră autor persoana care a contribuit la crearea operei printr-un aport financiar sau organizatoric.

Titularul dreptului exclusiv de autor asupra unei opere publicate sau nepublicate poate să o înregistreze în registrele oficiale de stat în decursul termenului de protecție a dreptului de autor. Înregistrarea de stat a operelor protejate de dreptul de autor și de drepturile conexe se efectuează de AGEPI în conformitate cu Regulamentul aprobat de către Guvern.

Pentru a informa publicul despre drepturile sale, titularul dreptului de autor va folosi simbolul protecției dreptului de autor, care se va aplica pe fiecare exemplar al operei, acesta constând din trei elemente:

- a) litera latină „©” inclusă în cerc;
- b) numele sau denumirea titularului dreptului exclusiv de autor;
- c) anul primei publicări a operei.

Autorul beneficiază de drepturi cu caracter nepatrimonial (personal, moral) și patrimonial (economic).

DREPTURILE MORALE ALE AUTORULUI

Drepturile morale nu pot face obiectul vreunei renunțări sau cesiuni și sunt imprescriptibile, chiar și în cazul în care autorul cedează drepturile sale patrimoniale.

Autorul unei opere beneficiază de următoarele drepturi morale:

- a) dreptul la paternitate;
- b) dreptul la nume;
- c) dreptul la respectarea integrității operei;

- d) dreptul la divulgarea operei;
- e) dreptul la retractarea operei.

DREPTURILE PATRIMONIALE ALE AUTORULUI

Dreptul patrimonial înseamnă dreptul autorului sau al altui titular al dreptului de autor să efectueze, să permită sau să interzică valorificarea operei, inclusiv prin:

- a) reproducerea operei;
- b) distribuirea originalului sau a exemplarelor operei;
- c) închirierea exemplarelor operei, cu excepția operelor de arhitectură și a operelor de artă aplicată;
- d) importul exemplarelor operei în vederea distribuirii, inclusiv al exemplarelor confecționate cu consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor;
- e) demonstrarea publică a operei;
- f) interpretarea publică a operei;
- g) comunicarea publică a operei prin eter, inclusiv prin satelit (teleradiodifuziune), sau prin cablu;
- h) retransmiterea simultană și fără modificări, prin eter sau prin cablu, a operei transmise prin eter sau prin cablu;
- i) punerea la dispoziție în regim interactiv a operei;
- j) traducerea operei;
- k) transformarea, adaptarea, aranjamentul sau alte modificări ale operei, cu excepția cazurilor când efectuarea unor acțiuni din cele enumerate la lit. a)–k) nu se încadrează în forma de exprimare a operei și pentru care nu pot fi stabilite sancțiuni. Drepturile patrimoniale pot fi transmise de către autori sau de către alți titulari ai dreptului de autor prin contracte de autor.

TERMENELE DE PROTECȚIE A DREPTULUI DE AUTOR

Drepturile patrimoniale exclusive și dreptul la remunerație, cu excepția unor drepturi similare prevăzute în privința operelor de artă aplicată, se protejează pe tot timpul vieții autorului și timp de 70 de ani după deces, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui al decesului autorului.

Drepturile patrimoniale asupra operei audiovizuale se protejează timp de 70 de ani, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui al decesului ultimului dintre următorii coautori: a) realizatorul principal (regizorul-scenograf); b) autorul scenariului (scenaristul); c) autorul dialogului; d) compozitorul – autorul operei muzicale (cu sau fără text) special create pentru această operă audiovizuală.

Drepturile patrimoniale asupra unei opere anonime sau apărute sub pseudonim, cu excepția celei de artă aplicată, se protejează timp de 70 de ani, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui al publicării legale a operei.

Drepturile patrimoniale asupra operei create în copaternitate, cu excepția operei de artă aplicată, se protejează pe parcursul întregii vieți a fiecăruia dintre coautori și timp de 70 de ani, începând cu 1 ianuarie al anului următor celui al decesului ultimului coautor. Termenele de protecție a drepturilor patrimoniale asupra operelor colective se stabilesc în conformitate cu prevederile anterioare. Dacă opera a fost publicată în volume, serii, ediții sau episoade și termenul de protecție a dreptului de autor începe din momentul când opera a fost adusă legal la cunoștința publicului, termenul de protecție va fi calculat pentru fiecare dintre aceste componente.

Drepturile patrimoniale asupra operei de artă aplicată se protejează timp de 25 de ani de la data creării sale, cu excepția desenelor și modelelor industriale neînregistrate conform Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale, create în scop industrial de reproducere, care se protejează timp de 3 ani de la data creării lor. Dacă termenul de protecție a drepturilor patrimoniale asupra operei în țara de origine este mai mare decât termenele de protecție prevăzute de Lege, se aplică normele prezentei Legi, iar dacă acest termen este mai mic, se aplică normele legislației țării de origine.

La expirarea termenului de protecție a drepturilor patrimoniale, opera intră în domeniul public. Operele intrate în domeniul public pot fi valorificate liber, cu condiția de respectare a drepturilor morale ale autorilor și ale altor titulari de drepturi, precum și de achitare a remunerației.

Drepturile morale ale autorului sunt protejate pe un termen nelimitat. După decesul autorului, protecția drepturilor sale morale este exercitată de către moștenitori și de către organizațiile abilitate în modul corespunzător.

Reproducerea unei opere publicate legal se permite fără consimțământul autorului sau al altui titular al dreptului de autor, dar cu plata unei remunerații compensatorii, atunci când reproducerea este făcută de o persoană fizică exclusiv pentru uz personal și dacă nu urmărește obținerea vreunui avantaj comercial direct sau indirect. Dreptul la remunerația compensatorie poate fi exercitat exclusiv prin intermediul unei organizații de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor.

DREPTURILE CONEXE

Drepturile conexe se exercită fără a prejudicia drepturile de autor.

Subiecți ai drepturilor conexe sunt interpreții, producătorii de fonograme, producătorii de videograme și organizațiile de difuziune prin eter sau prin cablu.

Pentru a informa publicul despre drepturile lor, interpreții și producătorii de fonograme sau videograme, organizațiile de difuziune prin eter sau prin cablu pot indica, pe fiecare exemplar sau ambalaj al fonogramei, videogramei, emisiunii, simbolul protecției drepturilor conexe, care constă din trei elemente:

- a) litera latină "P" inclusă în cerc;
- b) numele sau denumirea titularului de drepturi conexe exclusive;
- c) anul primei publicări a interpretării, fonogramei, videogramei, emisiunii.

TERMENELE DE PROTECȚIE A DREPTURILOR CONEXE

Drepturile interpretului se protejează timp de 50 de ani de la data interpretării. Drepturile interpretului la paternitate, nume și la respectarea integrității interpretării se protejează pe un termen nelimitat. Drepturile producătorului de fonograme se protejează timp de 50 de ani de la data imprimării fonogramei.

Drepturile producătorului de videograme se protejează timp de 50 de ani de la data imprimării videogramei.

Drepturile organizației de difuziune prin eter sau prin cablu se protejează timp de 50 de ani de la prima difuzare a emisiunii de către o asemenea organizație.

GESTIUNEA COLECTIVĂ A DREPTURILOR PATRIMONIALE

Autorii, interpreții, producătorii de fonograme, producătorii de videograme, precum și alți titulari ai dreptului de autor și ai drepturilor conexe pot, din proprie inițiativă, înființa organizații de gestiune colectivă a drepturilor lor patrimoniale (denumite organizații de gestiune colectivă). Ele au statutul de persoane juridice și se înființează prin liberă asociere nemijlocit de titularii dreptului de autor și/sau ai drepturilor conexe, care fie că devin membri ai acestor organizații, fie că le delegă împuterniciri printr-un contract în formă scrisă.

Organizația de gestiune colectivă exercită, în numele titularilor de drepturi pe care îi reprezintă și în limitele împuternicirilor acordate de aceștia, iar în cazurile pentru care se prevede gestiunea colectivă obligatorie - și în numele celor pe care nu-i reprezintă, următoarele atribuții:

a) eliberează utilizatorilor licențe pentru valorificarea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe, drepturile asupra cărora le-au fost încredințate în gestiune de titularii de drepturi sau sunt exercitate în virtutea Legii;

b) negociază cu utilizatorii cuantumul remunerației pentru valorificarea operelor sau a obiectelor drepturilor conexe, precum și alte condiții de licențiere;

c) acumulează remunerația stipulată, conform prevederilor lit. b), în licențele eliberate și/sau pe cea care este datorată în virtutea dreptului la o remunerație echitabilă (drept din gestiunea sa);

d) repartizează remunerația acumulată, o achită la timp și, pe cât este posibil, echitabil și proporțional cu valoarea și valorificarea reală a operelor și obiectelor drepturilor conexe corespunzătoare;

e) îi reprezintă pe titularii de drepturi, inclusiv pe cei străini (în persoana organizațiilor de gestiune colectivă din țara corespunzătoare), în instanțele de judecată și în cadrul altor proceduri legale, precum și în organele și organizațiile de stat, efectuează orice alte acte juridice necesare pentru protecția și asigurarea drepturilor respective, inclusiv în nume propriu;

f) asigură exercitarea drepturilor membrilor săi în străinătate prin încheierea acordurilor de reprezentare reciprocă a intereselor cu organizații similare din străinătate;

g) întreprinde orice alte acțiuni în limitele împuternicirilor care i-au fost delegate de către titularii dreptului de autor și ai drepturilor conexe.

RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA DREPTULUI DE AUTOR ȘI DREPTURILOR CONEXE

Orice valorificare a obiectelor dreptului de autor, drepturilor conexe sau altor drepturi protejate se consideră nelegitimă dacă are loc cu încălcarea acestor drepturi.

Orice exemplar al obiectelor dreptului de autor, drepturilor conexe sau altor drepturi protejate, a cărui reproducere, import, distribuire, închiriere sau împrumut atrage încălcarea acestor drepturi, se consideră contrafăcut. Orice persoană fizică sau juridică care are pretenții în privința valorificării unui obiect al dreptului de autor, al drepturilor conexe sau al altor drepturi protejate are dreptul să inițieze acțiuni în instanța de judecată competentă ori să sesizeze altă autoritate pentru aplicarea măsurilor, procedurilor și remediilor necesare prevăzute de Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe.

În cadrul procedurilor judiciare, inițiate în privința încălcării dreptului de autor, a drepturilor conexe sau a altor drepturi protejate, titularii de drepturi sau autoritățile abilitate cu protecția drepturilor acestora, alte persoane care beneficiază de astfel de drepturi, în special licențiații, organizațiile de gestiune colectivă a dreptului de autor și/sau a drepturilor conexe, organizațiile profesionale de apărare și alți reprezentanți ai titularilor de drepturi și ai licențiaților pot solicita instanțelor de judecată sau altor organe competente, după caz, recunoașterea drepturilor lor, constatarea încălcării acestora și repararea prejudiciului prin stabilirea unor despăgubiri.

Pentru violarea drepturilor morale, autorul sau titularul drepturilor conexe are dreptul să ceară, prin judecată, de la persoana care le-a violat:

- a) introducerea rectificărilor convenite în operă și publicarea în presă sau anunțarea într-un alt mod despre restabilirea dreptului violat;
- b) interzicerea publicării operei sau îndeplinirea cerinței de a înceta distribuirea ei și de a confisca exemplarele publicate;
- c) repararea materială a prejudiciului moral.

Instanța de judecată, la stabilirea despăgubirii, va ține cont de necesitatea:

- a) restabilirii situației existente până la violarea dreptului și a încetării acțiunilor care comportă violarea dreptului sau creează pericolul violării lui;
- b) recuperării pierderilor, inclusiv a beneficiului ratat, suportate de partea lezată;
- c) perceperii profitului obținut ilegal de persoana care a violat drepturile;
- d) achitării unei compensații de la 500 până la 500 000 de lei pentru dreptul încălcat.

PROMOVAREA PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE ȘI PRESTAREA SERVICIILOR

Activitatea de promovare a sistemului național de protecție a PI este axată pe încurajarea creării obiectelor de proprietate intelectuală și sporirea continuă a numărului de persoane interesate în obținerea titlurilor de protecție; informarea potențialilor solicitanți și utilizatori; facilitarea accesului la informația de proprietate intelectuală prin intensificarea activității informațional-documentare, publicitare și expoziționale; organizarea simpoziunilor, seminarelor și conferințelor specializate; evaluarea situației economice, investigarea tendințelor de formare a pieței și comercializare a obiectelor de proprietate intelectuală; prestarea serviciilor de informare-documentare a persoanelor fizice și juridice în domeniul PI.

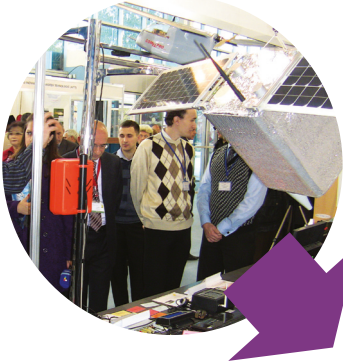
ACTIVITATEA EXPOZIȚIONALĂ

În scopul promovării invențiilor naționale, al stabilirii contactelor și dezvoltării relațiilor de colaborare tehnico-științifică, AGEPI acordă asistență inventatorilor în vederea participării lor la expozițiile și saloanele naționale și internaționale organizate pe teritoriul Republicii Moldova și în străinătate: Salonul Internațional de Invenții, Cercetări și Noi Tehnologii „Brussels-Innova” (Belgia), Salonul Internațional de Invenții de la Geneva (Elveția), saloanele de la Cluj-Napoca, Iași (România), Varșovia (Polonia), Nurenberg (Germania), Karlovac (Croatia) etc.

AGEPI, în colaborare cu Centrul Internațional de Expoziții „Moldexpo” S.A. și AȘM, organizează Expoziția Internațională Specializată „INFOINVENT”, care a devenit o manifestare tehnico-științifică națională de o importanță majoră. Scopul expoziției constă în promovarea celor mai valoroase invenții, tehnologii, produse și servicii noi, proiecte inovatoare și de transfer tehnologic, protecția și realizarea drepturilor de proprietate intelectuală.

La EIS „INFOINVENT” sunt prezentate cele mai recente elaborări inovatoare din domeniile prioritare ale economiei și științei, industriei și agriculturii, protecției mediului și biotehnologiei, medicinei și farmacologiei, tehnicii de calcul și informaticii etc.

SIMPOZIOANE, SEMINARE, CONFERINȚE, CONCURSURI

AGEPI organizează acțiuni de amploare cu ocazia celor mai importante evenimente din domeniul proprietății intelectuale, la care participă conducerea de vârf a republicii, responsabili ai ministerelor și departamentelor, conducători ai celor mai active întreprinderi din punctul de vedere al brevetării/înregistrării obiectelor de proprietate intelectuală, inventatori, reprezentanți ai mediilor de informare etc.

Ziua Mondială a Proprietății Intelectuale este marcată anual în concordanță cu preocupările permanente ale OMPI privind recunoașterea pe plan mondial a contribuției inventatorilor și creatorilor la făurirea unei lumi mai bune. În Republica Moldova evenimentul este celebrat prin diverse manifestări: seminare, simpozioane, concursuri, emisiuni radio și TV, conferințe de presă etc.

Simpozionul internațional pe aspecte teoretice și practice ale PI „Lecturi AGEPI” a devenit o acțiune tradițională la care își prezintă lucrările specialiștii AGEPI, cercetătorii de la AȘM, centrele universitare din republică, reprezentanți ai OMPI, ai oficiilor de PI din România, Danemarca, Belarus, Kazahstan, Rusia, Ucraina etc.

Ziua Inventatorului și Raționalizatorului este marcată anual în Republica Moldova în ultima sâmbătă a lunii iunie. Cu acest prilej, AGEPI organizează o serie de acțiuni consacrate inventatorilor: seminarele „Protecția proprietății intelectuale în Republica Moldova”, „Inovația creează viitorul”, „Aspecte generale ale brevetării invențiilor în Republica Moldova”, „Protecția și promovarea activității inovaționale în medicină și farmacie”. Aceste seminare au loc atât în mun. Chișinău, cât și în teritoriu.

În scopul popularizării și stimulării activității inovaționale în Republica Moldova, AGEPI organizează Concursul național anual „Invenția anului”.

Concursul este structurat pe următoarele categorii:

- „Invenția anului”;
- „Invenția anului creată de un tânăr inventator”.

În scopul susținerii și stimulării ideilor inventive și creative ale elevilor, AȘM, Ministerul Educației, AITT, AGEPI și UnAȘM organizează Concursul anual „Cel mai bun elev inovator”.

DISEMINAREA INFORMAȚIEI

PUBLIICAȚIILE AGEPI

➤ BOPI - Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală:

✓ este unica publicație oficială din Republica Moldova care furnizează informații asupra obiectelor de proprietate industrială pentru care s-a solicitat sau s-a acordat protecție juridică (invenții, soiuri de plante, mărci de produse și servicii, desene și modele industriale, indicații geografice și denumiri de origine a produselor ș.a.);

✓ reflectă schimbările survenite în situația juridică a cererilor și titlurilor de protecție a obiectelor de proprietate industrială, oferă date despre contractele de cesiune, franchising și licență înregistrate la AGEPI, publică legi și alte acte normative care reglementează protecția proprietății intelectuale în Republica Moldova, noutăți vizând proprietatea intelectuală pe mapamond;

✓ se editează lunar din 1993, fiind expediat în mai mult de 40 de țări.

➤ Revista de proprietate intelectuală „Intellectus”:

✓ tratează aprofundat diverse aspecte ale protecției proprietății intelectuale;

✓ reflectă modalitățile de apărare și realizare a drepturilor de proprietate intelectuală;

✓ publică comunicări științifice semnate de cercetători din domeniul PI, dreptului, tehnicii, biologiei, chimiei, economiei;

✓ relevă mecanismul exploatării obiectelor de proprietate intelectuală;

✓ se editează trimestrial din 1995.

➤ Newsletterul „e-INFO”, supliment al revistei „Intellectus”:

✓ prezintă treceri în revistă ale celor mai importante evenimente derulate în cadrul, din inițiativa sau cu participarea AGEPI;

✓ reproduce succinte analize, concluzii și prognoze vizavi de sistemul PI;

✓ publică noutăți de ultimă oră referitoare la sistemul național și cel internațional de protecție a proprietății intelectuale, oferă bilanțuri ale expozițiilor specializate, informează despre evenimentele preconizate în acest domeniu;

✓ se editează lunar.

➔ "Bursa Invențiilor".

✓ promovează cele mai performante invenții autohtone brevetate, propuse de inventatori spre implementare.

Aceste publicații pot fi abonate direct la AGEPI sau procurate și consultate la Biblioteca AGEPI.

➔ Alte publicații din colecția "Biblioteca de PI".

WEB SITE-UL AGEPI

Web site-ul Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (<http://www.agepi.gov.md>) reprezintă o importantă sursă de informație pentru cei interesați de protecția obiectelor de proprietate intelectuală. Posibilitățile oferite vizitatorilor săi sunt practic nelimitate: materialul propus și linkurile la alte surse acoperă întreaga gamă de necesități ale cercetătorilor și inventatorilor, oamenilor de cultură și știință în domeniul PI.

În web site-ul AGEPI sunt prezentate:

✓ informații operative despre principalele activități desfășurate la AGEPI;

✓ acte normative naționale și internaționale în domeniu;

✓ procedura națională de protecție a OPI, inclusiv formularele necesare;

✓ Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală și alte publicații ale AGEPI;

✓ linkuri la site-urile unor oficii de proprietate intelectuală și ale organizațiilor internaționale de profil etc.

Acum vizitatorii site-ului AGEPI pot găsi mai ușor informația de care au nevoie în compartimentele speciale dedicate fiecărui obiect de PI: invenții, soiuri de plante, mărci, desene/modele industriale, indicații geografice, denumiri de origine și specialități tradiționale garantate, topografii ale circuitelor integrate, drept de autor și drepturi conexe, precum și în cele care prezintă serviciile prestate de către AGEPI, activitatea Comisiei de Contestații, Comisiei de mediere în domeniul PI, a Bibliotecii AGEPI etc.

Solicitanții și deținătorii de brevete au acces liber în regim on-line la Bazele de date în domeniul PI, elaborate și gestionate de către AGEPI, inclusiv Panorama de brevet, o aplicație inedită care conține informații și documente privind cererile (de brevet de invenție, de brevet de invenție de scurtă durată și de modele de utilitate) publicate

de AGEPI din 1993 până în prezent, precum și privind brevetele/brevetele de scurtă durată acordate sau eliberate și modelele de utilitate înregistrate.

Mai mult, aceștia pot beneficia de serviciul web „Depunerea online a cererilor de înregistrare a obiectelor de proprietate intelectuală” și de un sistem modern de plată a serviciilor AGEPI, care le oferă posibilitatea de a depune cererile de înregistrare la orice oră și în orice zi a săptămânii și de a achita prestațiile, inclusiv prin card bancar, din avans, în numerar sau prin utilizarea Serviciului Guvernamental MPay, fără comision suplimentar, le permite comunicarea la distanță, fără a se deplasa la sediul AGEPI.

SERVICII DE CERCETARE/DOCUMENTARE ȘI DE CONSULTANȚĂ

AGEPI prestează un complex de servicii de informare în domeniul acordării și protecției drepturilor de proprietate intelectuală beneficiarilor din țară și din străinătate:

- ✓ cercetări în literatura de brevete privind determinarea nivelului și tendințelor de dezvoltare ale tehnicii;

- ✓ asistență metodică și consultanță în vederea identificării obiectelor de proprietate industrială și perfectării materialelor cererii de brevetare/inregistrare a acestor obiecte;

- ✓ cercetări documentare tematice în colecțiile naționale de brevete, mărci, desene și modele industriale, în colecțiile organizațiilor internaționale și ale unor țări străine;

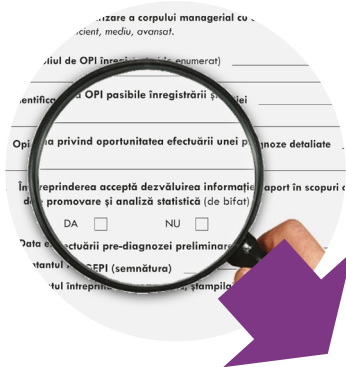
- ✓ documentări cu privire la producătorii de produse similare, prestatorii de servicii și titularii de drepturi asupra obiectelor de proprietate industrială protejate;

- ✓ asistență în vederea perfectării materialelor cererii de protecție a obiectelor de proprietate industrială în străinătate;

- ✓ consultanță în vederea negocierilor de cumpărare-vânzare a licențelor pentru obiectele de proprietate industrială, transmiterea drepturilor;

- ✓ prediagnoza proprietății intelectuale.

AGEPI acordă servicii de informare și consultații în domeniul PI autorităților publice centrale, universităților, institutelor de cercetări științifice, firmelor științifice și de producție, întreprinderilor businessului mic și mijlociu, gospodăriilor de fermieri și altor persoane interesate.

PREDIAGNOZA PROPRIETĂȚII INTELLECTUALE LA INSTITUȚII ȘI ÎNȚREPRINDERI

Serviciul de prediagnoză a PI are drept scop evaluarea, eficientizarea și sporirea potențialului de proprietate intelectuală de care beneficiază instituția sau întreprinderea sau de care poate beneficia în perspectivă.

Prediagnoza PI îi permite întreprinderii de a dezvolta și diversifica domeniile sale de activitate și de a identifica competențele sale interne pentru aplicarea în practică a unei politici progresive de proprietate intelectuală.

Serviciul de prediagnoză a PI este destinat instituțiilor și întreprinderilor din Republica Moldova, în special celor mici și mijlocii, interesate în elaborarea și promovarea pe piața internă și cea externă a unor produse și tehnologii competitive.

Serviciul de prediagnoză prevede:

- ✓ inventarierea portofoliului obiectelor de proprietate intelectuală (OPI) ale întreprinderii (brevete, mărci, desene și modele industriale, obiecte protejate de dreptul de autor, inclusiv contractele, licențele, cercetările documentare, procurarea și comercializarea tehnologiilor etc.);
- ✓ evaluarea potențialului inovativ al întreprinderii;
- ✓ aprecierea generală a nivelului tehnologic;
- ✓ verificarea modalităților de gestiune a portofoliului OPI;
- ✓ aprecierea imaginii întreprinderii prin intermediul utilizării mijloacelor de individualizare a produselor și serviciilor.

Prediagnoza este efectuată de către specialiștii AGEPI.

Analiza se finalizează cu un raport privind potențialul intelectual al întreprinderii, modalitățile de utilizare a acestuia, factorii de risc, oportunitatea transmiterii drepturilor etc. În baza acestui raport managerii întreprinderilor pot lua deciziile de rigoare cu privire la valorificarea potențialului inovativ și crearea unor avantaje competitive.

Rezultatele unei prediagnoze sunt strict confidențiale.

BIBLIOTECA AGEPI

Biblioteca AGEPI (în continuare – Biblioteca) pune la dispoziția beneficiarilor un spectru larg de informație și documente naționale și internaționale din domeniul proprietății intelectuale.

Biblioteca deține Colecția Națională de Documente în domeniul Proprietății Intelectuale, care include: BD invenții pe suport electronic din diferite țări și organizații internaționale; brevete de invenție, brevete de scurtă durată, soiuri noi de plante, mărci, desene și modele industriale ale Republicii Moldova; cărți și publicații seriale în domeniul PI; Buletine Oficiale de PI ale oficiilor din străinătate etc.

Anual Colecția Bibliotecii se completează cu documente noi din diferite domenii, care sunt reflectate în Catalogul electronic și în BD specializate.

Obiectivele activității Bibliotecii asigură:

- ✓ acumularea, păstrarea și utilizarea informației/documentelor de proprietate intelectuală în procesul de deservire a beneficiarilor;
- ✓ satisfacerea necesităților informaționale ce țin de activitatea angajaților AGEPI, cercetătorilor și inventatorilor, studenților și cadrelor didactice etc. ;
- ✓ stimularea creativității;
- ✓ familiarizarea publicului larg cu specificul proprietății intelectuale, facilitarea accesului inventatorilor la informațiile în domeniu.

În cadrul Bibliotecii AGEPI este instituit și funcționează depozitarul bibliotecii OMPI "WIPO Depository Library".

Adresa web: <http://agepi.gov.md/ro/services/biblioteca-pi>.

PREGĂTIREA CADRELOR ÎN DOMENIUL PI

Informarea și școlarizarea societății civile, instruirea, pregătirea și perfecționarea cadrelor în domeniul proprietății intelectuale sunt pentru Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală probleme la ordinea zilei începând chiar din momentul constituirii sistemului național de PI. Astfel, în cadrul AGEPI funcționează următoarele cursuri de instruire a cadrelor în domeniul proprietății intelectuale:

- ✓ „Protecția proprietății intelectuale”;
- ✓ „Evaluarea proprietății intelectuale”.

La finalizarea cursurilor, absolvenților li se acordă, respectiv, următoarele calificări profesionale:

- ✓ „Consilier în proprietate intelectuală”;
- ✓ „Specialist în evaluarea proprietății intelectuale”.

Condițiile de instruire:

- durata studiilor – 11-12 săptămâni;
- înscrierea are loc în flux continuu;
- studiile încep în funcție de completarea grupelor;
- instruirea se efectuează în bază de contract, în limbile română și rusă.

În afară de cursurile menționate, AGEPI organizează și cursuri de scurtă durată, seminare, mese rotunde pentru diferite categorii de ascultători din ministere, departamente, organizații, instituții și întreprinderi, interesați de protecția juridică, evaluarea, contabilizarea, comercializarea și implementarea obiectelor de proprietate intelectuală.

AGEPI organizează și efectuează atestarea și reatestarea mandatarilor autorizați în proprietate intelectuală și a evaluatorilor proprietății intelectuale, cu acordarea certificatelor de calificare.

COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ

Administrarea sistemului de protecție a proprietății intelectuale implică pentru AGEPI o activitate de cooperare internațională intensă, care asigură evoluția și integrarea domeniului, creează premise pentru dezvoltarea potențialului intelectual, a creativității și inovațiilor, contribuie la formarea unui climat favorabil pentru investiții în noua tehnologie și produse, asigură o piață stabilă și o concurență loială.

Conform statutului său de oficiu național de proprietate intelectuală, AGEPI reprezintă Republica Moldova în Organizația Mondială a Proprietății Intelectuale (OMPI), în alte organizații internaționale și interstatale pentru protecția proprietății intelectuale și dezvoltă cu acestea relații de cooperare.

AGEPI monitorizează implementarea acordurilor internaționale și regionale în domeniul proprietății intelectuale. În prezent Republica Moldova este parte la 40 de convenții și tratate internaționale și regionale în domeniul proprietății industriale și intelectuale, 23 dintre care sunt tratate, aranjamente și convenții administrate de OMPI.

Colaborarea cu OMPI cuprinde și un spectru larg de alte activități, în principal, instruirea și perfecționarea specialiștilor în domeniul proprietății intelectuale, consolidarea rolului proprietății intelectuale în dezvoltarea economică și socială a țării, creșterea eficienței AGEPI în administrarea sistemului de PI și promovarea cunoștințelor.

AGEPI colaborează și cu alte organe și agenții specializate ale ONU, în particular cu UNICEF și UNESCO în domeniul dreptului de autor, participă la lucrările grupurilor de lucru ale UNECE care abordează problematica proprietății intelectuale, inovațiilor și competitivității.

Activitatea în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) este realizată prin participarea AGEPI la lucrările Consiliului Acordului privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț (TRIPS) și prin monitorizarea implementării sale la nivel național.

Un vector important al relațiilor externe actuale este cel european, AGEPI având sarcina să creeze condiții pentru colaborarea cu administrațiile de referință din UE, a

căror experiență constituie un model pentru consolidarea sistemului de PI, și să identifice instrumentele de adaptare și implementare a celor mai performante practici.

Din aceste considerente, AGEPI a stabilit relații de colaborare și asistență reciprocă cu instituțiile europene atât în mod direct, cât și în contextul Planului de acțiuni Republica Moldova–Uniunea Europeană. De asemenea, se urmărește asigurarea unor relații deschise și cooperante cu Comisia Europeană și instituțiile sale în virtutea aspirației țării noastre de a se integra în Uniunea Europeană.

Un loc aparte în activitatea AGEPI îl ocupă prioritatea de a menține și intensifica colaborarea țării noastre cu Organizația Europeană de Brevete (OEB) în scopul armonizării procedurilor naționale de protecție a invențiilor prin brevet cu sistemul brevetului european.

Drept dovadă este semnarea Acordului de validare care a avut loc la Munchen în octombrie 2013 și intrarea acestuia în vigoare la 1 noiembrie 2015. Începând cu această dată, solicitanții străini vor putea să-și valideze cererile de brevet european și brevetele europene pe teritoriul Republicii Moldova, acestea beneficiind de aceleași drepturi și protecție legală ca și brevetele naționale eliberate în Republica Moldova. Astfel, Republica Moldova a devenit cea de-a 42-a țară în care protecția prin brevet poate fi obținută simultan printr-o singură cerere de brevet european, depusă la OEB. Acordul de validare reprezintă un pas fresc în procesul de integrare a Republicii Moldova în structurile europene.

Un rol important se atribuie cooperării cu statele membre ale UE și statele candidate. În acest sens, AGEPI organizează vizite de documentare, acțiuni de colaborare cu instituțiile similare din statele membre, se implică activ în programele Uniunii Europene vizând Politica Europeană de Vecinătate și Parteneriatul Estic.

AGEPI se bucură de o susținere permanentă din partea Guvernului SUA, în special în vederea perfecționării cadrelor naționale în domeniul proprietății intelectuale și luptei cu contrafacerea și pirateria.

Colaborarea regională în cadrul CSI este realizată prin participarea Republicii Moldova în Consiliul Interstatal pentru problemele Protecției Juridice și Apărării Proprietății Intelectuale, în Acordul de colaborare pentru combaterea încălcărilor drep-

turilor în domeniul proprietății intelectuale, Acordul privind colaborarea în domeniul protecției juridice și apărării proprietății intelectuale.

AGEPI a stabilit și menține raporturi de colaborare cu o serie de organizații și asociații internaționale nonguvernamentale, printre care: Federația Internațională a Industriilor de Fonograme (IFPI), Asociația Europeană a titularilor de drepturi React-Network, Business Software Alliance etc.

**Convenții, aranjamente și tratate internaționale
în domeniul PI la care Republica Moldova este parte**

Nr. crt.	Denumirea convenției, aranjamentului, tratatului	Data intrării în vigoare pentru RM
1.	Convenția mondială cu privire la drepturile de autor (1952)	27.05.1973
2.	Convenția pentru instituirea Organizației Mondiale a Proprietății Intelectuale (1967)	25.12.1991
3.	Convenția de la Paris pentru protecția proprietății industriale (1883)	20.03.1991
4.	Aranjamentul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor (1891)	25.12.1991
5.	Tratatul de cooperare în domeniul brevetelor (PCT) (1970)	25.12.1991
6.	Tratatul de la Budapesta privind recunoașterea internațională a depozitului de microorganisme în scopul asigurării protecției lor prin brevete (1977)	25.12.1991
7.	Tratatul de la Nairobi privind protecția simbolului olimpic (1981)	25.12.1991
8.	Aranjamentul de la Haga privind depozitul internațional de desene și modele industriale (1925)	14.03.1994
9.	Convenția de la Berna privind protecția operelor literare și artistice (1886)	02.11.1995
10.	Convenția internațională de la Roma pentru protecția drepturilor interpreților, ale producătorilor de fonograme și ale organizațiilor de difuziune (1961)	05.12.1995
11.	Tratatul privind dreptul mărcilor (TLT) (1994)	01.08.1996
12.	Protocolul referitor la Aranjamentul de la Madrid privind înregistrarea internațională a mărcilor (1989)	01.12.1997
13.	Aranjamentul de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în scopul înregistrării mărcilor (1957)	01.12.1997
14.	Aranjamentul de la Locarno privind instituirea clasificării internaționale a desenelor și modelelor industriale (1968)	01.12.1997
15.	Aranjamentul de la Viena privind instituirea clasificării internaționale a elementelor figurative ale mărcilor (1973)	01.12.1997
16.	Aranjamentul de la Strasbourg privind clasificarea internațională a brevetelor de invenție (1971)	01.09.1998
17.	Convenția internațională privind protecția noilor soiuri de plante (1961)	28.10.1998
18.	Convenția privind protecția producătorilor de fonograme împotriva reproducerii neautorizate a fonogramelor lor (1971)	17.07.2000

Nr. crt.	Denumirea convenției, aranjamentului, tratatului	Data intrării în vigoare pentru RM
19.	Aranjamentul de la Madrid privind sancțiunile pentru indicațiile false sau înșelătoare de proveniență a produselor (1891)	26.07.2001
20.	Aranjamentul de la Lisabona privind protecția indicațiilor locului de origine a produselor și înregistrarea lor internațională (1958)	05.04.2001
21.	Tratatul OMPI privind dreptul de autor (1996)	06.03.2002
22.	Tratatul OMPI privind interpretările, execuțiile și fonogramele (1996)	20.05.2002
23.	Tratatul privind dreptul brevetelor (PLT), (2000)	28.04.2005
24.	Convenția cu privire la distribuirea semnalelor purtătoare de programe transmise prin satelit (1974)	28.10.2008
25.	Tratatul de la Singapore privind dreptul mărcilor (2006)	16.03.2009
26.	Acordul privind aspectele drepturilor de proprietate intelectuală legate de comerț (TRIPS), (1994)	26.07.2001
27.	Tratatul de la Beijing privind interpretările și execuțiile audiovizuale (2012)	28.05.2015

Convenții, acorduri regionale în domeniul PI la care Republica Moldova este parte

Nr. crt.	Denumirea convenției, acordului	Data intrării în vigoare pentru RM
1.	Convenția Eurasiatică privind Brevetele (1994)*	16.02.1996
2.	Acordul privind colaborarea în domeniul protecției dreptului de autor și a drepturilor conexe (1993)	09.04.1999
3.	Acordul de colaborare pentru combaterea încălcărilor drepturilor în domeniul proprietății intelectuale (1998)	20.11.2001
4.	Acordul privind asigurarea reciprocă a integrității secretelor interstatale în domeniul protecției juridice a invențiilor (1999)	03.01.2002
5.	Acordul privind măsurile de prevenire și combatere a utilizării mărcilor și indicațiilor geografice false (1999)	03.01.2002
6.	Acordul privind crearea de către statele membre ale CSI al CD-ROM-ului comun (produs informațional regional) (2001)	22.05.2001
7.	Hotărârea Consiliului șefilor de guverne al Comunității Statelor Independente cu privire la Regulile controlului vamal asupra trecerii peste frontiera vamală a mărfurilor ce conțin obiecte ale proprietății intelectuale, semnată la Moscova (2001)	29.08.2002
8.	Acordul privind colaborarea în domeniul protecției juridice și apărării proprietății intelectuale și crearea Consiliului Interstatal pentru problemele protecției juridice și apărării proprietății intelectuale (2010)	24.06.2011

Nr. crt.	Denumirea convenției, acordului	Data intrării în vigoare pentru RM
9.	Decizia Consiliului șefilor de guverne al CSI privind Planul de acțiuni pentru combaterea infracțiunilor în domeniul PI, în sprijinul etapelor de realizare a Strategiei de dezvoltare economică a CSI până în anul 2020 (2011)	02.03.2012
10.	Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Organizația Eurasiană de Brevete privind protecția juridică a invențiilor pe teritoriul Republicii Moldova după denunțarea de către Republica Moldova a Convenției eurasiatice de brevete (2012)**	17.08.2012
11.	Memorandumul de înțelegere dintre Guvernul RM și OMPI privind cooperarea în domeniul Proprietății Intelectuale (2012)	14.03.2013
12.	Acordul între Guvernul RM și OEB privind validarea brevetelor europene (2013)	01.11.2015
13.	Acordul de Asociere între Republica Moldova și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora (2014)	01.07.2016

* Convenția Eurasiană privind Brevetele a fost denunțată de către RM prin Legea nr. 78 din 21.04.2011, care a intrat în vigoare la 26.04.2012.